

Nenávist a strach. Zarathuštra

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Düsseldorf, 15. dubna 1909

Dnes, tak jako v každé esoterní hodině, bychom si chtěli v našich duších uvědomit, že to, co je nám v těchto hodinách sdělováno, pochází od Mistrů moudrosti a souznění pocitů.

Chceme se vyvíjet nikoli z egoistické touhy po vývoji, nýbrž proto, abychom se stali pomocníky ve vývoji lidstva, s jehož karmou je spjata i naše karma. Z těchto hodin bychom měli odcházet jako jiní lidé, jiní než jací jsme sem přišli, budeme-li pokyny z nich využívat ve své každodenní esoterní práci. Vykonyvat tyto nejintimnější duševní úkony vždy s náležitým smýšlením, to je ta hlavní věc, kterou si musíme neustále vštěpovat.

Naše meditace zohledňují v první řadě dělení vědomí dnešního člověka na spánek a bdění. Tyto meditace jsou nám dány z pradávných předatlantských dob a jsou uzpůsobeny podle tohoto rozdělení lidského vědomí. Proč je nutné, aby člověk v noci svým Já a astrálním tělem opustil tělo fyzické a éterné? Božské bytosti, které toto fyzické a éterné tělo vybudovaly do podoby tak nádherného, dokonalého chrámu, do tohoto chrámu během noci opět vstupují, zatímco Já a astrální tělo člověka zase vstupují do božských říší. Kdyby tak neučinily, pak by se fyzické a éterné tělo zcela zkazily, neboť kromě duchovně-božských bytostí, které byly jejich stvořiteli, mají na astrální tělo vliv také luciferské bytosti. Ony to totiž byly, kdo učinil astrální tělo volným a samostatným. Proto člověk, když se vrátí do svého fyzického těla, upadá ve dne do omylů a viny. Pomýlením nepodléhá fyzické a éterné tělo, nýbrž astrální tělo, které je sváděno Já, podlehnuvším našeptávání luciferských bytostí. Běžného člověka chrání před zásadnějšími, nebezpečnějšími účinky těchto luciferských bytostí duchovně-božští stvořitelé, kteří ho obdařili velkou silou; esoterik má však tuto sílu používat k tomu, aby stoupal k vyšším vývojovým stupňům.

Esoterik si tedy má při usínání říci „Navracím se ke svým tvůrcům“, a při probuzení „Přicházím odtud, kde jsem prodléval, než bylo stvořeno mé tělo“. A v meditaci by měl ještě několik okamžiků v těchto říších vědomě setrvat.

Učiní-li to s tímto smýšlením, zažehne tím v sobě posvátný oheň, své vnitřní teplo, které je pro něj nezbytné. A dříve než večer usne, měl by v sobě tytéž pocity rozvíjet i při své večerní esoterní práci, i kdyby to bylo jen ohlédnutí za uplynulým dnem. Když si pozpátku promítá v obrazech svůj den, vytváří duchovní obrazy, které si jako extrakt vezme s sebou do duchovních světů. Musí se to dít pozpátku, protože v duchovních světech se všechno děje takto; člověk si tím vytváří přechod do těchto světů, takže do nás mohou snadněji vplynout, respektive do nich můžeme snadněji vstoupit. Obvyklým myšlením odvíjejícím se směrem dopředu, které si přeneseme do duchovních světů, se těmto světům vzpíráme, odstrkujeme je od sebe a bráníme tím sami sobě i vývoji.

V noci ovlivňují člověka luciferské bytosti takříkajíc zevnitř, zatímco ve dne ho ovlivňují ahrimansko-mefistofelovské bytosti zvenčí. Co způsobily tyto bytosti u člověka svým vlivem? Luciferské bytosti přinesly s volností a s vědomím Já také jeho extrémní výraz, totiž *nenávisť*. Člověk by nikdy nedokázal nenávidět, kdyby se víc a víc neizoloval ve svém Já. A ahrimanské bytosti zahalily božsky-duchovní bytosti pro lidský zrak dýmem májů, takže člověk již nevidí, co je za věcmi. Tím vznikl *strach*. Člověk by nikdy nepoznal strach, kdyby mohl vidět božské stvořitele, místo aby se zarážel u věcí v prostoru. Malé dítě se učí strachu ve chvíli, kdy se dostává do styku s hmotou, kdy do ní narazí. Tyto dvě věci, *nenávisť* a *strach*, se esoterik musí snažit odložit i v těch nejjemnějších odstínech, aby s úspěchem postupoval vpřed. Zarathuštra, jeden z našich největších učitelů, nám proto zanechal slova, která nám mají posloužit k tomu, abychom úspěšně dosáhli nebojácnosti, přijmeme-li je náležitým způsobem. Zarathuštra řekl: Promluvím, tedy pojd'te a slyšte, vy zdáli i z blízka, kdo po tom toužíte. Promluvím o tom, kdo se může zjevit duchu, a lidi necht' nemate již klam, jenž tolik zlého natropil v lidském vývoji. Promluvím o tom, co mi je na světě tím prvním a největším, o tom, co mi zjevil on, ten velký duch, Ahura Mazda. Kdo neuslyší má slova, jak je míním a zamýšlím, tomu se zle povede, až se pout' Země nachýlí v jeho epoše.

Tím chtěl lidi upozornit na to, že vnější Slunce je jen schránou pro velkého vládce duchů ohně, tak jako je všechno fyzické schránou něčeho duchovního, a soustředíme-li se na ono velké Ahura Mazda, nacházející se za životodárným Sluncem, stane se nebojácnost naší součástí.

A k dosažení duševního stavu neznajícího *nenávisť* nám dal velký Zarathuštra mnohem později jiný symbol. Zarathuštra měl dva žáky. Jednomu z nich připravil astrální tělo tak, že se stal jasnozřivým; proto mohl tento žák v jedné

pozdější inkarnaci spojit se svým připraveným astrálním tělem astrální tělo Zarathuštry, který ho za tímto účelem obětoval. Tím žákem byl velký Hermes, který vedl egyptská mystéria. Své éterné tělo Zarathuštra obětoval druhému žáku, jehož éterné tělo na toto spojení připravil právě tak pečlivě. Tento žák se znovu inkarnoval v Mojžíši, a že se Mojžíšovi dostalo zvláštního éterného těla, můžeme vyčíst z biblického vyprávění o třtinové ošatce, v níž musel jako malé dítě nějaký čas prodlévat ve vodě, zcela odřezaný od světa, aby jeho Já a astrální tělo nepůsobily zvenčí zmatečně na tyto subtilní pochody.

Zarathuštrovo Já bylo mocné a dost silné na to, aby si při nové inkarnaci vytvořilo nové éterné a astrální tělo. Poté co byl Pythagorovým učitelem Nazarathem, stal se nakonec Ježíšem Nazaretským, jenž pak mohl svá tři těla, tedy i tělo fyzické, obětovat pro onoho Ahura Mazdu, kterého vždy zvěstoval. Ten nyní sestoupil a přebýval v něm, a proto mohl Ježíš v tomto smyslu v Janově evangeliu říci: Já jsem světlo světa.

A symbolem nepřítomnosti nenávisti, který nám touto cestou Zarathuštra zanechal, je krev, která prýštila na Golgotě. Strach je extrémním výrazem Já. A v čem přebývá naše Já? V krvi. Dokonce i naše fyzická krev se změní, když se toto ztvrdnutí, toto zdřevnatění Já, tedy nenávist, promění v nepřítomnost nenávisti a ta pak v lásku. Kdyby chemici měli náležitě jemné nástroje, dokázali by zjistit rozdíl například mezi krví dávného Inda a takového Františka z Assisi. Toto zduchovnění se projevuje i ve fyzické oblasti. V krvi, která na Golgotě vyprýštila pro lidstvo, máme symbol nepřítomnosti nenávisti, jehož pomocí můžeme veškerý pocit nenávisti proměnit v lásku, abychom ho přinesli na oltář stvořitelských bytostí. Zázračné vanutí, vycházející z Golgoty, proměňuje nenávist i strach, tyto dva bratry, podobně jako jsou bratry i luciferské a ahrimansko-mefistofelovské bytosti.

GA 266/1